

5.10.10

הודעה לעיתונות

כולנו מתגייסים נגד אלימות בבתי החולים

**ארגון לומד: השיח המקצועי המשותף לשדה הקליני ולאקדמיה
למידה ושיח משותפים של תופעת האלימות כנגד צוותים במערכת הבריאות**

ביום שני, ה-11.10.10 יתקיים באקדמית עמק יזרעאל יום עיון שיעסוק בתופעת האלימות ההולכת וגואה כנגד צוותים במערכת הבריאות. ביום העיון ישתתפו מנהלי ארגוני בריאות בכירים באזור, מנהלי בתי חולים ומנהלות סיעוד, אנשי אקדמיה העוסקים בתחום וחברת הכנסת דר' רחל אדטו.

יום העיון הינו מרכזי וחשוב משני טעמים: ראשית מכיוון שהוא מעלה על סדר היום הציבורי את נושא האלימות כנגד צוותים במערכת הבריאות, ובוחן דרכים לטיפול ומיגור התופעה ושנית מכיוון שהוא מהווה שיא של פעילות שנתית משותפת לאקדמיה ולשדה הקליני במסגרת פורום ארגון לומד, שהוקם לפני שנתיים.

פורום ארגון לומד הינו פורום ייחודי ללמידה ארגונית המשותף לאקדמית עמק יזרעאל: החוג למינהל מערכות בריאות והחוג לסיעוד ולארגוני בריאות שונים באזור. בפורום משתתפים ראשי החוגים ומרצים יחד עם נציגים של בתי החולים "העמק", "פוריה", "שער מנשה" ו"המשפחה הקדושה" בנצרת ונציגים משירותי הבריאות בקהילה – כללית ומכבי.

שיח זה מחבר בין המחקר לבין העשייה בשדה הקליני ומאפשר הידברות בין כל הגורמים על בסיס מקצועי עם תמיכה אקדמית. כמו כן הוא מאפשר צמצום הזמן בין ביצוע מחקרים לבין יישומם בשטח ומסייע בקידום היכולת המחקרית של עובדי הבריאות בשדה הקליני. זו דרך ייחודית שנועדה למצות את האיכויות של שני הגורמים ולקדם את העשייה המקצועית של שניהם. כחלק מתהליך הלמידה הארגונית בחרו חברי הקבוצה לעסוק השנה בנושא הכאוב של אלימות כנגד צוותים במערכת הבריאות.

אלימות כנגד אנשי צוות בבתי חולים הינה תופעה מוכרת, הנמצאת במגמת עליה בישראל ובעולם. חלקם הגדול מהאירועים אינו מדווח, בשל סיבות שונות. מחקר מקיף הראה כי 75% מאנשי הצוות בחדרי המיון בישראל חוו אלימות פיזית ו/או מילולית בשנה שחלפה, כאשר דיווח נמסר רק על רבע מהאירועים (לנדאו, 2004). הנתונים בדוח החצי שנתי ל-2010, אשר נמסר על ידי מר דוד שורץ, מנכ"ט מחוז מרכז ודרום במשרד הבריאות ויו"ר הועדה לבחינת דרכי התמודדות מול מקרי אלימות במערכת הבריאות, מצביע על 1200 מקרי אלימות מדווחים, כאשר 25% מהם היו ביטויי אלימות פיזית, 73% מהם התרחשו בבתי חולים, וכמחציתם כנגד אנשי סיעוד ורופאים. יחד עם זאת, רק ב- 23% מהאירועים הוגשו תלונות למשטרה.

הספרות המחקרית מצביעה על הגורמים לחוסר דיווח, ביניהם התפישה כי האלימות בלתי נמנעת ומהווה חלק בלתי נפרד מהעבודה.

חויית התוקפנות – הן כמותקף והן כמי ש"רק" נחשף לאירוע אליים – משמעותית לרווחה הפיזית, הנפשית והחברתית של העובד ומשפחתו, ובעלת השלכות על תפקוד הצוות, על האווירה בבית החולים ועל הארגון בכללותו. המצב הקיים בשטח, מצביע על הקושי בהתמודדות עם התופעה והשלכותיה.

ארגוני הבריאות באזור הצפון מאופיינים ברב-תרבותיות של העובדים והאוכלוסייה (יהודית/ערבים (מוסלמים, נוצרים, דרוזים), ותיקים/עולים (בריה"מ לשעבר, אתיופיה), עירוניים/כפריים. השוני התרבותי תורם להתרחשות אירועים אלימים ומשפיע על ההתמודדות המיידית וארוכת הטווח עמם.

לאור המתואר, קיימת חשיבות רבה לזיהוי הפוטנציאל לאלימות במגמה למנוע את התרחשותה, ובמקביל לגבש דרכי פעולה אשר תסייענה לאנשי הצוות ולמקבלי החלטות להתמודד טוב יותר עם האירוע ולאחריו. היעד: צמצום התופעה והפחתת הנזק לצוות ולארגון.

להלן מספר סיטואציות של אלימות שתארו אנשי צוות ותחושות שעלו מראיונות עם אנשי צוות על חוויותיהם מהמפגש עם אלימות:

- במחלקה כירורגית בן של מטופלת זרק עציץ ותמונה מעל הקיר וקילל ונכנס לחדר וזרק את כל בקבוקי החיטוי על הרצפה, כי התרגז על האחות.
- "אני מרגישה שק איגרוף."
- במחלקה פסיכיאטרית משפטית חולה איים על כל הצוות עם זכוכית.
- חולה שצעק לאחות בהריון: "אני אהרוג לך את התינוק בבטן. עד הבוקר לא תראי את האור." יצאתי שטופה בחום וענן ישב לי על הראש. זה נשאר בזיכרון יותר ממכה פיזית שקיבלתי או ששברו לי את המשקפיים.
- "זה מפחיד."

כנס זה מהווה במה להצגת הנושא בפני העובדים, המנהלים נציגי משרד הבריאות ונציגי החוק כדי להעלות את המודעות של כולם לחשיבות מזעור נגע האלימות. בעתיד יציג הפורום את ממצאי המחקר המשותף.

לפרטים נוספים: ענת בית הלחמי, דוברת המכללה, נייד: 050-2035117